

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XVI. Josephus se noscendum aperit, & injuriis omnibus sepultis,
fratres suos amantissimè complectitur. Christiana generositas inimicos, &
veniâ, & beneficiis prosequitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

& parvulorum vestigia. Deprehensis ergo fraudibus coacti sunt miserè ostiola furtiva pandere. Mendacissimæ religionis convicti supplicio extremo sunt affecti. Patuerunt tandem, quæ diu tægebantur ostiola furtiva: sol demum detexit abditos sub terrâ cuniculos; & heliationes nocturnas in lucem proraxit tempus. Nihil opertum, quod non reveletur; neque occultum, quod non sciatur, modò nos possimus proistolari suum cuique rei destinatum tempus.

Fraterum
Iosephi
invidia.

Poterant Iosephi fratres facinus suum annis viginti tribus contegere; oblitus videbatur Deus tam truculentæ invidiæ, jam pridem extinctum omne hoc crimine concidisse putabat; vix ullus erat, qui Iosephum refoderet; ex oculis, ex animo apud plerisque evulserat. Invenit tandem Deus iniquitatem servorum suorum; hoc ipsum demum facti, quamvis nescii. Qui tegit nequitiam, cogitè vitæ dictam, quantumvis seram; differt & cunctatur; credat se nondum patibulo, nondum Orco maritum. Furem, qui jam ematuruit, vel claudus licitor fugientem assequitur. Multi hauriuntur fluctibus marinis, gluit illos Oceanus & absorbet, suo tamen tempore hæc ipsos evomens reddit, & rem suam terræ non negat. Nequam duo senes alienæ pudicitie subsefores, subtilissimum texerunt filum, ut Susannam lapidibus obruendam evincerent, sed patuit demum tragicus, impurissimus dolus. Anania & Saphira callidè & obscure rem suam egerunt; fraus denique detecta est, & rigidè punita. Nil occultum, quod non sciatur. Tandem omnia suo quavis tempore ad solis tribunal educuntur. Interea temporis toleremus, & perferamus vel iniquissima quæque; venit qui operata hæc revelet, qui iudicet, dies. Erunt sua vitii supplicia, erunt & sua virtuti præmia. Veritas temporis filia ad solem ducit omnia.

Impurus
duorum
seorum do-
lus erga
Susannam.
Anania &
Saphira
fraus &
furtum.

CAPUT XVI.

Iosephus se noscendam aperit, & iniuriis omnibus sepultus fratres suos amantissimè completur. Christiana generositas inimicos & veniæ & beneficium prosequitur.

Gen. cap. 45.
v. 1. ad 15.

Non se poterat ultro cohibere Ioseph multo coram adstantibus: unde præcepit, ut egredierentur cuncti foras, & nullus interesset alienus agnitioni mutæ: Elevavitq; vocem cum fletu, quam audierunt Ægyptii, omnisq; domus Pharaonis. Et dixit fratribus suis: Ego sum Ioseph: adhuc pater meus vivit? Non poterant respondere fratres nimio terrore perterriti. Ad quos ille clementer: Accedite, inquit, ad me. Et cum accessissent propè: Ego sum, ait, Ioseph frater vester, quem vendidistis in Ægyptum. Nolite pavere, neque vobis durum esse videatur, quod vendidistis me in istis regionibus: pro salute enim vestra misit me Deus ante vos in Ægyptum. Biennium est enim, quod cepit fames esse in terrâ, & adhuc quinque anni restant, quibus nec arari poterit, nec meti. Premisitq; me Deus, ut reservemini super terram, & escas ad vivendum habere possitis. Non vestro consilio, sed Dei voluntate huc missus sum: qui fecit me quasi patrem Pharaonis, & dominum universæ domus ejus, ac principem in omni terrâ Ægypti. Festinate & ascendite ad patrem meum, & dicitis ei: Hæc mandat filius tuus Ioseph: Deus fecit me dominum universæ terræ Ægypti, descende ad me, ne moreris. Et habitabis in terrâ Gessen, crissq; juxta me tu, & filii tui, & filii filiorum tuorum, oves tuæ & armenta tua, & universa, quæ possides. Ibiq; te pascam (adhuc enim quinque anni residui sunt famis) ne & tu pereas, & domus tua, & omnia quæ possides. En oculi vestri, & oculi fratris mei Benjamin vident, quod os meum loquatur ad vos. Nuntiate patri meo universam gloriam meam, & cuncta, quæ vidistis in Ægypto: festinate, & adducite eum ad me. Cùmque amplexatus recidisset in collum Benjamin fratris sui, flevit, illo quoque flente super collum ejus. Osculatus-

que est Ioseph omnes fratres suos, & ploravit super singulos: post que ausi sunt loqui ad eum. Auditumque est, & celebri sermone vulgatum in aula regis: Venerunt fratres Ioseph, & gavisus est Pharaon, atque omnis familia ejus. Dixitq; ad Ioseph, ut imperarer fratribus suis, dicens: Onerantes jumenta, ite in terram Chanaan, & tollite inde patrem vestrum, & cognationem, & venite ad me: & ego dabo vobis omnia bona Ægypti, ut comedatis medullam terræ. Præcipe etiam ut tollant plaustra de terrâ Ægypti ad subvektionem parvulorum suorum ac conjugum; & dicitis: Tollite patrem vestrum, & properate quanto citius venientes. Nec dimittatis quidquam de suppellectili vestra, quia omnes opes Ægypti vestra erunt. Efecerantque filii Israël, ut eis mandatum fuerat. Quibus dedit Ioseph plaustra secundam Pharaonis imperium: & cibaria in itinere. Singulis quoque proferri iussit binas stolas: Benjamin verd trecentos argenteos cum quinque stolis optimis. Tantundem pecunie & vestium mittens patri suo, addens eis asinos decem, qui subveherent ex omnibus divitiis Ægypti, & totidem asinos, triticum in itinere panisque portantes. Dimisit ergo fratres suos: & proficiscentibus ait: Ne irascamini in via.

Postquam Judas Iosephi frater anxia proflus eloquentiâ causam suam peroraverat. Non potuit ultra se Ioseph cohibere, sed lacrymis & affectibus inter se certantibus facessere iussit è loco arbitros omnes, solique fratres retentis, in lacrymas simul & gesticentem vocem erumpens: Ego, inquit, ego sum Ioseph frater vester. Num adhuc pater meus vivit? Attoniti ad hanc vocem fratres, nec verbum mutire poterant. Mox iterum humanissimè Ioseph: Accedite, inquit, ad me. Accesserunt. Ad quos dicit: Ego, inquit, frater vester sum Ioseph, ille ipse, quem vos vendidistis in Ægyptum. Mitrite pavorem animis: non vos torqueat, me à vobis venditum esse Ægyptiis. Deus me in vestrum bonum præmisit in Ægyptum. Jam biennium est, quod fames terras cepit depopulari; superest quinquennium, quo nec arari poterit, nec meti. Idcirco me providentissimus Deus prodromum vestrum huc misit, ut vita vobis servaretur à fæste defensis. Non vestro consilio, sed Dei voluntate huc missus sum. Videte potentiam divinam, quæ me Pharaonis pæne patrem, totius palatinate domus dominum, Ægypti principem constituit. Festinate, & ad patrem meum quamprimum redite, illique nomine meo dicitis: Ioseph filius tuus vivit, Ægypti universæ dominus, mandataque ut sine mora descendas ad ipsum. Habitabis terram Gessen, crissq; juxta me tam tu, quam filii tui, tui nepotes, omne tuum pecus, omnesque facultates tuæ. Hoc loco te pascam, nam anni quinque famis etiamnum restant superandi. Illa te tuaque omnia consumeret, si solum non mutares. En oculi vestri, & oculi fratris mei Benjamin vident, quod os meum, & cor meum ad vos loquatur. Nuntiate igitur patri meo universam gloriam meam, & quidquid ipsi oculis in Ægypto cernitis. Properate, & meum ad me parentem adducite. Quibus dictis singulos suavissimè complexus est. Cùmque in Benjamin collum rueret, flevit largiter, non minus flente Benjamin. Ita ceteros fratrum complexus Ioseph & osculatus omnes ordine, singulos suis perfudit lacrymis. Mox per omnem Pharaonis aulam fama est didita, venisse fratres Ioseph. Ad hanc audicionem gavisus est Pharaon, & omnis palatina familia. Erat rex suum testaretur gaudium, prompta liberalitate ad Iosephum: Manda, inquit, tuis fratribus, ut quamprimum reverti in Chanaan, vestrum parentem, & omnem secum cognationem huc ducant. Mecum eos esse volo, & regni mei divitiis frui: Ego dabo vobis omnia bona Ægypti, ut comedatis medullam terræ. In eam rem hinc plaustra secum accipiant ad conjugum & liberorum vecturas. Hæc etiam omnem suam convehant suppellectilem, nam omnes opes Ægypti vestra erunt. Faciam quod imperatum. Iosephus & plaustra & alimenta in viam addidit, prout rex iusserat. Singulis præterea suorum fratrum

genam

genam

mus, sed præcipites ruimus ad injurias vindicandas. Si lapimus, morte, utique Iosephiano nos vindicabimus; oblivione, silentio, suspiriis, blandimentis, lacrymis, amplexibus, beneficiis.

S. II.

4. Divina voluntatis decretum suis explicavit.

Gen. c. 45. vers. 8.

Act. c. 22. vers. 23.

Deus est auctor omnium poenarum & malorum quæ patimur. Non enim est malum in civitate, quod Dominus non fecerit. Omnis poena, omne supplicium à divina voluntate est, idque, ut scholæ loquuntur, effectivè, positivè. Exemplo, quod dicimus, monstramus.

Gen. cap. 45. vers. 8.

5. Pacè suis fratribus imperavit injuriarum omnium immemor. Ibid. v. 24.

IV. Divina voluntatis decretam suis explicavit. Quis autem, obsecro, p̄sor Iosepho Heliotropium, seu divina voluntatis arcanam exposuit: Ubi hæc legit, ex quo audiit, quis hæc ipso audiente pro concione disseruit? Et tamen tam apertè, tam nervosè voluntatis supremæ mysterium exponens: *Non vestro consilio, inquit, sed Dei voluntate huc missus sum.* Utinam hoc eruditionis Christianæ summarium vel tandem capiamus; Iosephum Deus ad summam amplitudinem extolli voluit; vendi autem, falsè accusari, in vincula rapi permisit, non voluit: quia peccata velle non potest. Ita omnis Theologia loquitur. Ita locutus Apostolorum princeps Petrus: *Hunc desinito consilio, inquit, & præscientiâ Dei tradidit per manus iniquorum affligentes interemit. Deus, ut crucifigeretur Christus, voluit, decrevit; Judæis autem non præcepit, ut ipsi hoc facerent, sed tamen facturos prævidit & permisit.* Hinc Theologorum versiculis:

Actio displicuit, passio grata fuit.

Ita Deus auctor est omnium poenarum & malorum quæ patimur. Non enim est malum in civitate, quod Dominus non fecerit. Omnis poena, omne supplicium à divina voluntate est, idque, ut scholæ loquuntur, effectivè, positivè. Exemplo, quod dicimus, monstramus.

Deliquit in bello miles quispiam infelici arbori suspendendus: sed defuit carnifex, qui miserum fune inderet. Expectatum est aliquantulum, dum fortè fortuna quispiam transiret; transit è vicino pago rusticus, cui miles gallinas rapuit, & horreum incendit. Ad quem rerum capitalium prætor: *Vis, inquit, hæc suspendere?* Libentissimè, ait rusticus, capitalem rusticorum hostem, qui meas mihi gallinas rapuit, pecus abegit, date mihi nebulonem, date, de proximâ arbore suspendam. Hoc quidem rusticus animo vindicandi fecit, & peccavit ultionis libidine, eo tamen obsequio satisfactum est justitiæ & ducis voluntati. Ita planè Deus hunc, aut istum, aut illum punire vult seu obrectationibus, seu rerum jacturis, seu diversis injuriis. Quis autem hæc faciat? Deus ab æterno prævidit homines malevolos hæc ultro ac sponte facturos: ita suo tempore profiliunt, qui vel famam dictis lacerent, vel damnis afficiant, vel injuriis. Quis infert has poenas? Deus, sed per hos, aut illos homines malignos, æquam, invidos, quibus ut instrumentis ab æterno prævisis utitur, ad decreta suæ voluntatis exequenda. Hoc sanè quotidianum est. Ita rectissimè Iosephus dixit: *Non vestro consilio, sed Dei voluntate huc missus sum.* Divina voluntas fratribus Iosephi usâ est instrumentis ad Iosephum honorandum. Fraternalia erant, fratrem jugulare, vendere, in Ægyptum auferre. Scilicet nisi Deus hæc illorum peccata permisisset, & Iosephum his poenarum ac malorum præludiis exercere voluisset, inanissima fuissent hæc eorum consilia omnia. Dei voluntate igitur, Dei nutu & arbitrio, non humano consilio hæc gesta sunt.

V. Pacem suis fratribus imperavit injuriarum omnium immemor. Viaticum illis dedit lautissimum, vestes, pecuniam, panes; cibaria, triticum, & vincti dorsuaria jumenta subvehendis oneribus, insuper equos, pilenta, currus, aurigas & famulos; hoc unum adjunxit moniti: *Ne irascamini in viâ.* Hæc Iosephi præceptio perfectissimam Amnistiam, seu, laudatissimam injuriarum oblivionem, & animum in fratres mitissimum declaravit. *Ne irascamini, ait, perinde si diceret: Nescire non possum, mei fratres, quid inter vos futurum in viâ, ni præveniâ: Alter alteri culpam impinget, quod in*

Ægyptum sim venditus, inde lites orientur & verborum pugna: Ne igitur irascamini in viâ. Ite unanimes, ut fratres decet, & cum parente, quamprimum redite. Quis vestrum me primus voluerit vendi, non refert. Præteritum est; ne revocetur in lucem. Injuriarum omnium jam pridem oblitus sum: earundem & vos velim oblitisci. Ullus jam per sanatum est: non tangamus, ne recrudescat. Oblivione sepeliemus æternâ, quidquid inter nos injuriæ præterit. Ite, & non irascamini in viâ. Hoc morale fuit à Iosepho datum viaticum. Non enim ignoravit Ioseph, boni consilii neminem non cupere auctorem dici; cum malum suggestum est consilium, ab altero in alterum derivari culpam. His discordiis cavendis pacem suis & consensionem Ioseph præcipit. Hæc Iosephi virtutem Chrysofostomus extollens: *Novè legi philosophiam, inquit, tantè antè & perfectè cognovit, & cuncta cum multatè adimplevit.* Generositatis Christianæ culmen est, injurias oblitisci, inimicis benefacere.

Hoc suis è cathedrâ explicavit Constantinopoli Gregorius Nazianzenus: Nam Catholicis sub Valente Imperatore Ariano miserè vexatis & oppressis Theodosius successit, qui restituit rem moderate ac sanctè imperando. Catholici cum sibi viderentur respirare, ac superiores jam esse hostibus, par pari reddendum censuerunt, & Arianos non minùs affligendos. Hic Gregorius pro suggestu: *Non hæc talia, inquit, à nobis Christus poscit, nec Evangelium ista nos docet. Mites animis glorie filii. Cujus animus lenis ac tolerans est, is prudentiâ valet. Præstat illis beneficia, qui vos odio profæquantur. Quid si animus in vindictam astuet, & manus pruriant in adversæ partis subitam runam, nec ira frenos ferat, vindicationem omnem, obsecro, Christo ejusque tribunalis permittite: Mea enim ultio, ait Dominus, ego retribuam.* Hæc exhortatio Gregorii.

Eundem indutus animum Turonensis præsul Martinus Bricium presbyterum calumniatorem, officio movere noluit, etsi potuerit, optimâ ratione hac usus: *Si Christus passus est iudam, cur ego non Bricium?* Ita & nos ratiocinemur. Si Christus tulit Iscarioten proditorem, cur ego non feram Acharium, Tiburtium, Titium, Servatium, inimicos & calumniatores meos? Logica hæc Christiana, Syllogismus optimus est.

S. III.

Iusus ut palma florebit. Palma quidem in sublime crevit, & ad nubes sustollit brachia, petitque cælum, illius tamen fructus dactyli respiciunt terram, & ad ima vergunt, quòque plenior est arbor, eò fructus in terram proniores. Probæ mentis homo in altum se erigit, Deumque in excelso solio residentem totis brachiis complectitur, eò certè cogitationibus exerceat; nihilominus sese dimittit ad imbecillitates humanas, tolerat ad imbecillitates injurias, inimicos beneficiis mactat: omnibus suos veluti fructus offert, alieni sceleris in se commissi oblitiscitur, erigitur ad alta. Iosephus, qualis palma, quam sublimis, quam in cælum portrecta: Quam nervosè Dei voluntatem, Providentiam, Bonitatem prædicat: interim fructus suos fratribus suis parricidis portigit amantissimè, tam opes quam honores suos cum illis partiturus; injurias omnes leni delet spongiâ, quidquid contra se dictum factumque est, penitus vult abolitum. Hoc generositatis Christianæ culmen est.

Hanc injuriarum felicissimam oblivionem phraisi notandâ exprimens Itaias: *Utinam attendisses, inquit, ista & ista mandata mea, facta fuisset sicut flumen pax tua.* Quid humani cum pace? *sicut flumen, inquit, pax tua.* Videte dictionis artificium. Percutitur aqua baculo, hæstâ, gladio, injiciantur saxa, dividerur quidem aqua, & velut non solent vulnerata circulos complures loco cicatricis ostendit, ubi est oblatio, ubi est servatio est legis divinæ, hæc vindicati non solent injuriarum.

ria, miniatulā non opprimitur offensa, non scribit mar- more læsus, sed velut aqua ferro aut saxo turbata mox obliterat plagarum notas, in concordiam redit, obli- vionem sponder injuriarum, pax illius sic sicut flumen, quod verberibus nec vulnerari potest, nec efferari. His artificiiis inimici expugnantur, ut in amicos transeant. Ars nobilissima longē antefans illi, quæ plumbo nobi- litatione auri induit. Quid igitur faciendum? Quæ præ- ceptiones sunt hujus artis?

Vir magni & primi nominis interrogatus, quā tan- dem ratione omnium sibi amicitiam conciliaret, nec enim quemquam sciri, qui illum odisse veller: philerum igitur quod omnibus propinaret, alios etiam doceret: Pileo, inquit, & marsupio. Verbo humanus, factō benefi- cus. Dicamus bona verba, & loculos aliquantulum mulgamus in aliorum obsequia, nunquam deerunt amici, omnium in nos benevolentia conspirabit. Que- relas plurimorum audias, qui dicunt: Invidentia premi- mur variē, ab his & his exagimatur, odium apud ple- rosque omnes adipiscimur. Sæpius, ô boni, vos ipsi ho- rum causa estis adducto supercilio manūque nimium contractā. Pileus vester plumbeus est, & manus vestra lapidea, vix quidquam opis aut obsequii à vobis sperari potest; crumena vestra pluribus nodis constructa nummos retinet tenacissimē; os vestrum humanitate vacuum lapides non rosas loquitur. Ita nec Pileo, nec Marsupio benevolentiam captatis, nec verbo humani, nec factō benefici. Sed vos ipsi conscientiam vestram interrogate, num in vestro pileo, an in marsupio vestro major sit defectus: nam sunt qui pollent opibus, gratiā, honoribus, non tamen alienā fatigantur invidentiā, quia sancti humani, affabiles, modesti, comes, obsequiosi, sua- ves, munifici, pileo pugnant & marsupio. Difficile est illis invidere aut famam illorum imminuere, omnium voce viri boni audiunt sine fastu & supercilio, ad grati- ficandum prompti, parati. Hi tales sibi omnes devin- ciunt. Hi virgæ Aaronicæ simillimi sunt, quæ licet arida fuerit, fronde tamen & fructu dulcium amygdalarum triumphabat: ita illi foliis abundant mitium verborum; nec fructus iis defunt; dulces amygdalas ferunt, consi- liis, manu, solatiis, nummis juvant. Nota vastitatis est eorum, qui auxilium rogati sibi supplices amandant aliō; & illum, inquit, accede, ille te juvabit: ad istas ædes pulsā, hinc impetrabis opem. Ah, fatui: Benefa- cendi occasione negligere, damnosus est, quā oblati beneficia repudiare.

Cur Christus, obsecro, discipulos sine perā, sine pec- unia, sine virgā, Evangelium docturos misit? Ambro- sius ad quæstionem respondens: *Vt & incentiva liris*, in- quit, *instrumenta eriperet ultionū*. En Christus suos voluit, & verbis humanos, & factis beneficos; ideo ab eis pec- uniam, jurgiorū causam maximam, removit. Idcirco non tam fordidē parcamus pecuniæ, ut parcente possi- mus concordia. Et quis suavium verborum sumptus est? nequissima est avaritia, quæ nec bonis quidem ver- bis liberalem esse permittit. Pileo & Marsupio, Huma- nitate ac Liberalitate omnium mercamur amicitias.

CAPVT XVII.

Iosephus fratres suos instruit, quid Pha- raroni regi respondeant. Omnes dum vidimus, pastores sumus.

Qui ascendentes ex Ægypto venerunt in terram Chanaan ad patrem suum Iacob. Et nuntiaverunt ei, dicentes: Ioseph filius tuus vivit: & ipse dominatur in omni terrā Ægypti. Quo audito Iacob quasi de gravi somno evigilans, tamen non credebatur eis. Illi contra referebant omnem ordinem rati. Cūm-

A que vidisset planstra & universa, quæ miserat, revixit spiritus ejus, & ait: Sufficit mihi si adhuc Ioseph filius meus vivit: Vadam & videbo illum, antequam moriar. Profectusque Israël cum omnibus, quæ habebat, venit ad Puteum juramenti: & ma- catis ibi vicinis Deo patri sui Isaac, audivit eum per vi- sionem nocte vocantem se, & dicentem sibi: Iacob, Iacob. Cui respondit: Ecce adsum. Ait illi Deus: Ego sum fortissimus Deus patris tui, noli timere, descende in Ægyptum, quia in gentem magnam faciam te ibi. Ego descendam tecum illuc, & ego in- de adducam te revertentem: Ioseph quoque ponet manus suas super oculos tuos. Surrexit autem Iacob à Puteo juramenti: tu- leruntque eum filii cum parvulis & uxoribus suis in planstris, quæ miserat Pharaon ad portandum senem. Et omnia quæ pos- sederat in terrā Chanaan, venit, in Ægyptum cum omni semine suo. Filii ejus, & nepotes filia & cuncta simul progenies, &c. Omnes animæ domus Iacob, quæ ingressæ sunt in Ægyptum fuere septuaginta. Misit autem Iacob ante se ad Ioseph, ut nuntiaret ei, & ille occurreret in Gessen. Quo cum pervenisset juncto Ioseph curru suo, ascendit obviam patri suo, ad eundem locum: vidensque illum, irruit super collum ejus: & inter am- plexus flevit. Dixitque pater ad Ioseph: Nam lætus moriar, quia vidi faciem tuam, & supersistem te relinquo. At ille locutus est ad fratres suos, & ad omnem domum patris sui: Ascendam & nuntiabo Pharaoni dicamque ei: Fratres mei, & domus patris mei, qui erant in terrā Chanaan, venerunt ad me. Et sunt viri pastores ovium, curamque habent alendorum gregum: pecora sua, & armenta, & omnia, quæ habere potuerunt, adduxerunt secum. Cūmque vocaverit eos & dixerit: Quod est opus vestrum? Respondent, viri pastores sumus servi tui, ab infantia nostrā usque in presens, & nos, & patres nostri. Hæc autem dicetis, ut habitare possitis in terrā Gessen: Quia desistantur Ægypti omnes pastores ovium.

Iosephi fratres optimo viatico instructi redierunt in Chanaan ad parentem, cui mox faustissima nuntiantes: O pater, inquit, Ioseph tuus filius noster frater etiam- num vivit, & est princeps ac dominus Ægypti. Hoc au- dito Iacob velut è gravi somno evigilans, non satis cre- didit, quæ dici audivit. At illi junctis vocibus omnem rei ordinem narrare, ostendere jumenta, curru, & planstra à Iosepho submissa monstrare, opes & gloriam fratris extollere. Cūmque jam non auribus solum, sed & oculis fuisset fides facta, senex Iacob veluti à mortuis excitatus cepit reviviscere, inde in lætas voces erui- tens: Sufficit mihi, ait, sufficit, modò filius meus Ioseph etiamnum vivat: ibo & videbo illum priusquam moriar. Non distulit ergo Iacob destinatum iter: Cum om- ni familiā, omnique supellectile & pecore in viam se dedit, venitque ad Puteum juramenti, ubi macatis vi- citimis audivit Deum nocte hæc sibi dicentem: Ego sum fortissimus Deus patris tui: Noli timere, descende in Ægyptum, quia in gentem magnam faciam te ibi. Ego descendam tecum illuc, & ego inde adducam te revertentem. Ioseph quoque ponet manus suas super oculos tuos. Iacob igitur divi- nis vocibus ad iter perseverandum confirmatissimus,

D cum omnibus liberis & nepotibus, cum facultatibus omnibus venit in Ægyptum. Capita hominum in fami- liā Iacob universè fuerunt septuaginta. Quod ut Jo- seph per fratrem suum Judam agminis totius prodro- mum intellexit, parenti obvius curru vehens prodit. Cūmque jam in mutuum venissent conspectum, in am- plexus & oscula ruebant pater & filius, qui prius lacry- mis loquebantur, quā verbis. Pater ad aspectum filii exultans gaudio: Iam, inquit, lætus moriar, quia vidi faciem tuam, & supersistem te relinquo. At Ioseph omnibus aman- tissimè salutatis: Nuntiabo, inquit, Pharaoni regi, pa- rentes meos & fratres cum omni familiā, & cunctis fa- cultatibus suis venisse ad me, viros alendi pecoris gna- ros esse. Si vos ergo rex accersitos ad se interrogaverit, quid artificii calleatis, dicetis: Servi tui pastores sumus, & nos, & majores nostri. Hoc ideo respondendum censo, ut terra Gessen vestræ habitationi cedat: Ægy- ptus

Reditus fratrum Iosephi in Chanaan. Narrant patri Ioseph fratre vivere.

Inde læta- tur.

Ægyptum proficisci- tur. Deus ei apparet, & multipli- cationem gentis suæ promittit. Gen. c. 46. v. 3. & 4.

Ioseph ob- vius oc- currit pa- tri.

Gen. c. 46. vers. 30.

Quid re- spondeant Pharaoni edocet.

Pileo & marsupio omnium amicitia concilianda

Lu. c. 10. vers. 4.

Gen. c. 45. vers. 25. ad jam.